

HATÁRTALANUL!

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

Pályázati azonosító: HAT-KP-1-2023/1-000319

Pályázat címe: Erdélyi bakancslistás kirándulásunk
Határtalanul Program – Románia, 2024.06.24 - 2024.06.28.

Szakmai Beszámoló

1. nap:

Nemesvámosról június 24-én, hajnali 4 órakor indultunk útnak. 21 diák, három pedagógus és két buszsofőr vágott bele a bakancslistás kirándulás programjába.

Rövidebb magyarországi pihenők után Ártándnál léptük át a határt. Első megállónk az Erdély kapujaként is emlegetett **Király-hágón** volt. Az innen nyíló panorámát megtekintve lenyűgöző látványban volt részünk.

A Király-hágó után a **tordai sóbánya** felé vettük utunkat. Idegenvezetőnk mesélt a sótermelés történetéről, megmutatta, hogy a bányalovak segítségével hogyan, milyen eszközökkel hozták felszínre a kibányászott sót. Hallottunk arról, hogy ez az idegenforgalmi látványosság miként alakult át gyógyközponttá is, hogyan szolgálja terápiás lehetőségként – elsősorban – az asztmás betegségeket. Az ismertetés után gyalog jártuk be a bányát; mindannyiunkat lenyűgözött a természet itt (is) megnyilvánuló alkotóereje.

Vacsorára érkezünk meg a - korábbi években már szívünkbe zárt - **nyikómalomfalvi** Ersza Panzióba. A régi szívélyességgel, bőséggel, vendégszeretettel fogadtak bennünket. Ötnapos erdélyi tartózkodásunk alatt ez a panzió szolgált otthonunkként.

2. nap:

Bőséges reggeli után kerestük fel utunk következő állomását, **Csíkсомlyót**.

Csíkсомlyóra való érkezésünkkor a **kegytemplomban** – mely a magyarság egyik legnagyobb zarándokhelye és kultúrtörténeti emléke – megnéztük a csodatévő Mária-szobrot, melynek történetét a buszút alatt ismét felelevenítettük.

Csíkсомlyói látogatásunkat egy hosszabb sétával folytattuk a Kis-Somlyó és a Nagy-Somlyó közötti nyeregbe, a csíkсомlyói búcsú helyszínére, amelyet a magyar katolikus és keresztény hívők által minden év pünkösdjén tartják.

A mohos tőzeglápnál folytatódott a napi program. Itt betekintést nyerhettünk a láp keletkezésébe, élővilágába. Megtudhattuk azt is, hogy itt található Erdély egyetlen rovaremészítő növénye is. Bővült tudásunk azzal is, hogy mely itt élő növények elfogyasztása jár veszéllyel.

Ezt követően a **Szent Anna-tó** felé vettük az irányt. Eredetmondáját, keletkezését, a tó állapotának megőrzését szolgáló viselkedési szabályokat az odavezető vadregényes úton újra megbeszéltük. Egy 20 perces séta után jutottunk le a partra. Eddigi legfinomabb kürtős kalácsunkat eszegetve szívtuk magunkba a krátertő látványát.

Élményekkel, új tudással gazdagodva tértünk meg Nyikómalomfalvára.

HATÁRTALANUL!

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

3. nap:

Hasonlóan az előző naphoz, bőséges program várt ránk.

A mai napot **Farkaslakán** kezdtük egy esztenában, a Romania Lászlókert Biogazdálkodásban. A Lászlókert Biogazdálkodás Farkaslaka mesébe illő gyöngyszeme. A biogazdálkodás, az eszténa, a hagyományos juhsajt- és ordakészítés Pakot György és Zita számára nem csak a mindennapos munkát és rutint jelenti, de eszmei értéket is képviselnek. Betekintést nyerhettünk a sajt készítés folyamatába és meg is kóstolhattuk a végeredményt. Egyik jelmondatuk, hogy fontosabb számukra a minőség, mint a mennyiség. Ezt az élménybeszámolójuk, a munkához való hozzáállásuk, az állatszeretetük, az elkészült sajt minősége is mind mind alátámasztotta.

A késő délelőtti órákban a busz a **Gyilkos-tó** mellett tett ki bennünket. A jól működő gyakorlatunknak megfelelően zanzásítva felelevenítettük a tóval kapcsolatos tudnivalókat, aztán sétára indultunk.

A meredek sziklafalakkal határolt, **békás-szorosbeli** túra során a látvány mellett a fegyelemé volt a főszerep, hiszen a szurdokban éppen csak elfér egymás mellett a patak és az úttest. Bal felől a vízre, jobbról az autókra, kamionokra, buszokra kellett figyelniük. Mindannyiunkat elvarázsolt a vadregényes szoros, a többszáz méteres sziklafalak látványa. Kár, hogy a bazársort beengedték a Nagyhagymás Nemzeti Park területére.

Korondon elsőként egy sóvágó műhelyt látogattunk meg. Tulajdonosa révén betekintést kaptunk abba a folyamatba, hogy a Sóvidék bányáiból kitermelt sót hogyan dolgozzák fel gyógyászati, ételmezési célokra, hogyan készülnek el a sólámpák. Portékáikból vásárolhattunk is.

A településen sétálva ismerkedtünk a környék népművészetével: hímzésekkel, szöttesekkel, szőnyegekkel, a híres korondi fazekastermékekkel, fafaragásokkal. A szabadprogram után ellátogattunk Józsa János fazekasmester házához, ahol beavatott bennünket az agyagedények készítésének titkaiba. Felesége kezei közül pedig ez idő alatt egy csodálatos, írókával megfestett, díszes tányér került ki. Amíg a bemutató tartott, sok mindent megtudhattunk róla. Józsa János fazekasmesterként sok festékanyagot, mázat maga kísérletezett ki. A korondi és ezen túlmenően az erdélyi népi kerámia motívumainak értelmezése mellett, a legősibb, régi tárgyi leletek alapján próbálta az autentikus színeket, mázakat visszahozni a mába. Munkája kezdete óta egy elvet tűzött ki célul: Csak tiszta forrásból! Mára már Európa-szerte ismert népművész. A Román Hagyományos Művészetek Akadémia tagjává választották. Több mint ötven éven keresztül a székely népi fazekasság továbbörökítése mellett tett hitet. Lelkese, szakmája iránti tisztelete végig érezhető volt a bemutató során. A Népművészet Mestere díjat 2020-ban kapta meg.

A nap utolsó programjaként hazafelé menet **Tamási Áron nyughelyét** kerestük fel **Farkaslakán**. A síremlék mellett rövid ismertető után - a többi mellé- elhelyeztük a magunk koszorúját is.

HATÁRTALANUL!

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

4. nap:

Reggel 8 órakor már útra készen várakoztunk a buszon. A **Madarasi-Hargitára**, a Hargita hegylanc legmagasabb csúcsának meghódítására indultunk.

Megérkeztünk Ivóba, ahol átszálltunk azokra a terepjárókra, amelyek a Madarasi menedékházig vittek fel bennünket. Idegenvezetőnk már itt várt bennünket. Egy 1 órás sétát követően értünk fel a csúcsra 1801 méter magasra.

Séta közben ismerkedtünk a növény- és állatvilággal, a környező hegyekkel. A növények és állatok, valamint azok hangjainak felismeréséhez, beazonosításához idegenvezetőnk egy okostelefonon elérhető applikációt is mutatott. A tetőn nemrégiben felállítottak egy panorámatáblát, melynek segítségével be tudtuk azonosítani a szemünk elé táruló hegyvonulatokat, s azok nevezetes csúcsait.

Sok mindent megtudtunk azokról a dolgokról is, amelyek a „hivatásos környezetvédőknek” bosszúságot okoznak. Nem is gondoltuk például, hogy mennyi gondot jelent a csúcsra felvitt koszorúk, nemzeti színű szalagok darabjainak időszakonkénti összegyűjtése. A szakemberek nem a székely és magyar közösségek zarándokhelye iránti tisztelet jelképeként tekintenek ezekre a tárgyakra, hanem szemétként kezelik. Nem nézik jó szemmel a kopjafák, kereszttek elszaporodását sem. A hely jellegéből adódóan inkább a csúcs természetes környezetbe való visszaintegrálását tartják jónak. A csúcstról leérve felkerestük még a tőzegmohás **láp**ot is, amely gyönyörű pompájában ragyogott.

A túra után **Szejkefürdőn** folytatódott a napunk. A **székely kapukon** keresztül átsétálva értünk **Orbán Balázs nyughelyéhez**, melyen koszorút helyeztünk el.

Ezt követően a **Mini Erdély Parkba** mentünk, amelyben több mint kilencven erdélyi történelmi épület és középkori vár makettjét néztük meg. A park célja, hogy maketteken bemutassa be a multikulturális Erdély építészeti sokszínűségét, fénykorukban jelenítve meg a régió minden nemzetének legfontosabb épületeit. Ezek közül több az UNESCO része.

Visszatérve a panzióba még egy **táncház** várt ránk. A gyerekek kezdeti húzódozása a néptáncról nem várt fordulatot vett. Örömmel és felszabadultan sajátítottak el néhány székely tánclepet a **Boróka néptáncgyűttes** vezetésével.

A nap és erdélyi tartózkodásunk zárásaként közösen elkészítettünk vendéglátóinktól, apró ajándékot adtunk át köszönetképpen mindazért a sok figyelmességért és jóért, amit az ott létünk alatt számunkra nyújtottak.

5. nap:

A korai ébresztő után összecsomagoltunk, rendbe tettük lakrészeinket, reggeli után pedig Magyarország felé vettük az irányt. A hosszú út miatt már csak a **fehéregyházi Petőfi-emlékmű** megkoszorúzása és egy **gyulafehérvári** városnéző séta fért bele a napunkba. Itt még betértünk az érseki székesegyházba, ahol a Hunyadiak szarkofágjai előtt leróttuk kegyeletünket és elhelyeztük

HATÁRTALANUL!

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

koszorúkat. A román-magyar határnál a tervezettnél többet várahoztunk, de zökkenőmentesen léptük át azt.

Este 8 óra után érkeztünk meg Nemesvámosra - rengeteg új élménnyel, tudással, tapasztalással - mindenki legnagyobb örömeire és megkönnyebbülésére. Ekkor köszöntük meg két profi buszsofőrünk munkáját.